

Posudek na bakalářskou práci

Klára Laudátová, Role Helmuta Kohla v procesu sjednocení Německa, IMS FSV UK, 2006, 53 str.

Autorka ve své bakalářské práci zamýšlí zkoumat roli Helmuta Kohla v procesu sjednocení Německa. V úvodu práce si klade otázku podílu Kohla na sjednocovacím procesu, především ji zajímá nakolik Kohlova politika přispěla k urychlení sjednocení Německa (str. 5).

Práce je rozdělena na tři hlavní kapitoly: v první kapitole popisuje autorka „vývoj německé otázky v kontextu sjednocení“. Jedná se o stručný popis vývoje a proměn „německé politiky“ až do sjednocení Německa. V druhé kapitole „Politika Helmuta Kohla/spolkové vlády před sjednocením“ se autorka věnuje nejprve osobnosti německého „kancléře-sjednotitele“, východiskům jeho přístupu k otázce sjednocení a nakonec popisu vztahů mezi SRN a NDR v době Kohlova kancléřství. Třetí kapitola, která představuje zřejmě samotné jádro práce, je věnována procesu sjednocení především z perspektivy Helmuta Kohla.

Autorka se ve své práci opírá o základní literaturu (Korte, Görtemaker), vzhledem k časovému záběru práce (první kapitola se věnuje vývoji v německých vztazích v perspektivě od roku 1945) by však bylo vhodné uvažovat i o dalších titulech - k poválečnému období alespoň Kleßmannovy dějiny „rozděleného národa“ namísto příliš obecných Müllerových „Dějin Německa“. Podobně se na práci nepříznivě projevuje i nedostatek příslušné literatury k vývoji v NDR v osmdesátých letech (např. Stefan Wolle). Především však postrádáme v práci Weidenfeldův díl v řadě „Geschichte der deutschen Einheit“, věnovaný zahraniční politice a mezinárodním vztahům. Uvažovat by bylo možné i o využití pramenné edice z fondů spolkového kancléřství, která vyšla jako zvláštní svazek v rámci řady „Dokumente zur Deutschlandpolitik“ (Deutsche Einheit. Sonderedition aus den Akten des Bundeskanzleramtes).

Práce má však ještě další závažnější nedostatky. Domnívám se, že je lze shrnout do několika skupin:

Přestože struktura práce působí na první pohled promyšleně (první kapitola jako obecná rovina a uvedení do problematiky německo-německých vztahů, druhá kapitola věnovaná Kohlovu kancléřství v letech 1982-1989 a poslední kapitola zabývající se již samotným procesem sjednocení), nepodařilo se autorce toto logické rozvržení práce dodržet – na řadě míst tak dochází k opakování již řečeného, celá struktura práce se rozpadá a práce se stává nepřehlednou.

Cílem autorky, který si sama stanovila, byla sice *analýza* Kohlovy role v procesu sjednocení, namísto toho však práce sklouzává na řadě míst k přílišné *popisnosti* bez nároku na analýzu událostí.

Předchozí dvě výtky jsou nepochybně i příčinou třetí skupiny problémů: v kapitole věnované Kohlovu kancléřství v letech 1982-1989 nedokáže autorka jasně popsat Kohlův postoj k zahraniční politice předchozích vlád – kritizoval ji či s ní souhlasil a navazoval na ni (a jak?) Formulace autorky jsou v tomto bodě bohužel zcela nejednoznačné a mnohdy si odporují. Podobně zůstává mimo bližší pozornost autorky Kohlovo tvrzení, citované na str. 22, že jeho generace byla přesvědčena, že „budoucnost nemůže patřit národnímu státu z 19. století.“ Jak souvisí toto přesvědčení s Kohlovou politikou, jak z jeho hlediska interpretovat snahu o sjednocení Německa či Kohlovo zdůrazňování historické a kulturní jednoty německého národa? Tyto otázky se mohly stát předmětem zajímavé analýzy.

Poslední výtka směřuje k hlavní kapitole věnované sjednocení Německa. Namísto očekávané diskuse Kohlova podílu na sjednocení Německa, sklouzává i tato kapitola do přílišné popisnosti. Výsledkem je tak pouze krátký odstavec v závěru (str. 50), kde autorka spatřuje hlavní podíl Kohla na sjednocení ve skutečnosti, že „včas rozpoznal signály k uchopení

iniciativy“, vzápětí však jeho podíl relativizuje poukazem na roli občanů NDR, „kteří určovali tempo sjednocovacího procesu.“ Přitom právě otázka vlivu vyjímečného jedince (v tomto případě vysoce postaveného politika či politiků) na jedné straně a „bezejmenných“ občanů NDR na straně druhé na rozpad NDR a průběh sjednocení mohla a měla být centrem analýzy. Bez předchozího podrobnějšího zpracování těchto otázek však zůstává závěrečné shrnutí zcela nesrozumitelné.

Práce působí celkově nanejvýš rozpačitým dojmem – dobře promyšlený a zajímavý záměr nebyl nakonec bohužel naplněn.

ení *velmi dobře až dobře.*